

[Johs. Christiansen.]

der gaar imod det, der er den bærende Idé i den foreslaaede Renteret og i denne Renterets Almindeliggørelse, saaledes som det nu foreslaas i Vedtægterne her. Det er den Idé, der findes i Længselen efter eget Hjem, erhvervet paa en saadan Maade, at de aarlige Ydelser bliver lavere og lavere, jo længere vedkommende bor der, saaledes at han har Haab om at kunne bo billigt paa sine gamle Dage. Det er den Idé, som det Dahlgaardske Udvalg i Enighed foreslog indført ogsaa for Boligaktieselskaber og i de selvejende Byggevirksomheder, det vil sige, saaledes at Renteretten kommer til at omfatte Tusinder af Mennesker, og det vil jo igen sige store, store Lag af den arbejdende Befolkning. Derfor maa det som sagt undre meget, at det netop er det ærede Medlem Hr. Fr. Dalgaard, der gaar imod her, og jeg kan heller ikke rigtig tro, at det kan være det ærede Medlems sidste Ord i denne Sag, for hvis jeg skulde tage fejl her, er jeg bange for, at det ærede Medlem vil faa det noget besværligt, naar han igen mødes med sine Vælgere, og det under jeg ham slet ikke.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til en velvillig og hurtig Behandling her i Tinget.

Aidt: Paa min Gruppens Vegne ønsker jeg at udtrykke Glæde over og Tilfredshed med, at der fra den højtærede Indenrigsministers Side er taget Initiativ til en Støttelovgivning for et meget omfattende Byggeri af Boliger for mindrebemidlede, idet jeg anerkender, at der for Tiden er et meget stort Behov for Boliger af den Art, som det foreliggende Lovforslag tager Sigte paa.

Inden jeg i øvrigt gaar over til at tage Stilling til Lovforslaget, vil jeg gerne fremsætte nogle Spørgsmaal, som jeg beder den højtærede Indenrigsminister besvare. For det første: Hvilke byplanmæssige Undersøgelser er der foretaget med Hensyn til Beliggenheden af den paatænkte stærke Udvidelse af den bestaaende Boligmasse? For det andet: Paa hvilket Grundlag beregnes Behovet for de forskelligartede Boliger med Hensyntagen til Familier med mange, faa eller ingen Børn, og hvorledes finder man frem til at bestemme Antallet af Børnehaver og Legepladser, som er nødvendige? Og har man i denne Sag taget i Betragtning Trafikmidlernes Evne til for de større Byers Vedkommende, og da især Københavns, at optage den forøgede Belastning, som vil komme med Byggeriet? For det tredje:

Hvad er Aarsagerne til, at der endnu ca. 8 Aar efter Udstedelsen af den nugældende Byplanlov af 29. April 1938 ikke eksisterer en samlet Plan for Storbyen Københavns fremtidige Udvikling?

Jeg skal tillade mig nærmere at begrunde Fremsettelsen af disse Spørgsmaal og derigennem søge at klarlægge Dansk Samlings Opfattelse af, i hvilken Retning den fremtidige Boligpolitik bør ledes. Som forudsat i Lovforslaget vil langt den overvejende Del af de Boliger, her er Tale om at yde Støtte til, blive opført i nær Tilslutning til de største af vore Byer, og blandt disse vil Storbyen København i særlig Grad komme i Betragtning. Det Spørgsmaal er derfor nærliggende: Kan nu ogsaa København vedblivende taale at blive belastet med nye Udvidelser? Enhver kan jo se Manglerne ved det Boligbyggeri, der fandt Sted fra Midten af forrige Aarhundrede til Udbrudet af forrige Verdenskrig. Der hører ikke megen Fantasi eller Fagkundskab til for at se, at Spekulationsbyggeriet paa Nørrebro og Vesterbro er af den aller-ringeste Kvalitet i enhver Henseende. Men underkaster man det Boligbyggeri, som er gennemført i Tiden herefter, en kritisk Betragtning, kan man ikke undgaa at opdage, at om end de enkelte Boliger i Henseende til deres Indretning og Udstyr vel har visse Fortrin fremfor Nørre- og Vesterbrobyggeriet, er der her ogsaa i de sidste 25—30 Aars Byggeri begaaet meget store Forsyndelser imod vor Hovedstad, og naar man nu efter alt at dømme lader det fremtidige Boligbyggeri følge de samme Retningslinier, er der Grund til at nære alvorlig Bekymring for denne Udvikling.

Aarsagen til denne Bekymring er, at i byplanmæssig Henseende synes dansk Kultur at staa paa et meget lavt Stade. Dette skyldes ikke vore Byplanteknikere, som Gang paa Gang har gjort opmærksom paa de Fejl, der bliver begaaet. Nej, det skyldes først og fremmest en vis Træghed i dansk Politik, en vis Mangel paa Evne og Vilje til at erkende, at Love for et Samfund i Fremgang og Udvikling ikke kan være de samme i Dag, som de var for 75 Aar siden. En By er og maa behandles som en levende Organisme. Den bestaar som et andet levende Væsen af mange smaa Celler, der hver har sin Funktion i hele Organismen. De enkelte Celler skal ikke blot leve selv, men de skal være ordnede i et ganske bestemt Forhold til hinanden, og de skal hjælpe og supplere hinanden, for at hver især skal kunne opfylde sin Hensigt og udføre sit Arbejde paa den Maade, der gavner hele Organismen bedst.